

Dutnje guhte leat váldán koronaiskosa (covid-19-iskosa)

Go válddát korona-iskosa (covid-19) de sáhttá ádjánit ovttá dahje guokte beaivvi ovdal oaččut vástádusa. Váldde oktavuoda doaktáriin jus buohccát dahje dárbbasat medisiinnalaš veahki dan botta go vuorddát vástádusa.

Buohkat geat balahit ahte leat njoammuduvvon koronain, berrejit dakkaviđe váldit iskosa. Dábálemos dávdamearkkat leat feber, gosahat, oaivebávččas, čottabávččas, lossat vuoigŋat dahje ahte massá máistin- dahje haksindáiddu. Muhtimat vásihit duođalat dávdamearkkaid, earátges eai fuomáš ahte leat njoammuduvvon.

Dasa lassin berre váldit iskosa jus šaddá erremii, jus oažžu dieđu dan birra Smittestopp-appas, dahje jus lea leamaš dilálašvuodas gos sáhttá leat njoammuduvvon.

Maid galggat dahkat dan botta go vuorddát iskkusbohtosiid?

Eatnašat geat leat váldán iskosa galget leat ruovttus, dahje de leat sii gohččojuvvon leat erremis, dan botta go vurdet iskkusvástádusa. It galgga mannat bargui itge skuvllii, it berre johtit almmolaš sáhtuiguin, itge berre leat almmolaš báikkiin. Berret doalahit gaskka earáide, maddái rávisolbmuide ja stuorra mánáide geaiguin orut. Smávva mánát fertejit oažžut dan divššu man dábálaččat ožžot.

- **Jus leat váldán iskosa go dus leat korona dávdamearkkat**, berret leat ruovttus ja doalahit gaskka earáide dan botta go vuorddát iskkusvástádusa.
- **Jus leat váldán iskosa go dutnje lea addon diehtu ahte leat leamaš dilálašvuodas gos sáhtát leat njoammuduvvon dahje danne go Smittestopp-app lea sádden dieđáhusa dutnje**, de berret bissut ruovttus ja doalahit gaskka earáide dan botta go vuorddát iskkusvástádusa.
- **Jus leat gohččojuvvon njoammunerremii**, berret váldit iskosa sihke go erren álggahuvvo ja ovdal dat loahpahuvo. Erren lea lága bokte mearriduvvon, ja sáhtát sáhkohallot jus rihkkut dan. Sii geaiguin orut fertejit leat vuordinerremis dassázi go don leat ožžon negatiiva vástádusa vuosttaš iskosis. Fertet leat erremis olles errenáigodaga. Berret fas váldit iskosa 7 jándora maŋŋá go dus maŋimuš leamaš oktavuodta suinna guhte lea njoammuduvvon. Jus iskkus lea negatiiva 7 jándora maŋŋá, de sáhtát loahpahit errema. Jus it váldde iskosa, de bistá erren 10 jándora dan rájes go dus maŋimuš háve lei oktavuodta suinna guhte lea njoammuduvvon. Jus dovtagođát dávdamearkkaid, berret váldit ođđa iskosa.
- **Jus leat gohččojuvvon erremii go leat boahán riikii** de fertet váldit iskosa sihke dalle go boadát ja 7 jándora maŋŋá. Iskkus ja erren lea lága bokte mearriduvvon ja jus dan rihkku de sáhttá sáhkohallot. Jus iskkus lea negatiiva 7 jándora maŋŋá, de sáhtát loahpahit errema. Jus orut ovttas earáiguin ja it sáhte doalahit gaskka sidjiide, de berrejit sii orrut ruovttus dan botta go don leat erremis. Jus dovtagođát dávdamearkkaid, berret váldit ođđa iskosa.
- **Jus leat gohččojuvvon erremii ja leat ožžon korona dávdamearkkaid**, galggat čuovvut njuolggadusaid mat gullet isolašuvdnii go dalle dus jáhkkmis lea covid-19. Isolašuvdnanjuolggadusat leat garrasat go errenjuolggadusat. Sii geaiguin orut galget dalle leat erremis dassázi go leat ožžon

vástádusa vuosttaš iskosis. Sáhtta maid leat nu ahte sii geaiguin orut maiddá gohččojuvvojit váldit iskosa.

• **Jus leat váldán iskosa, eaige leat korona dávdamearkkat ja it leat leamaš dilálašvuodas gos lei njoammu,** de it dárbbáš bissut ruovttus dassáži go leat ožžon vástádusa iskosis. Dát guoská dutnje jus ovdamearkka dihte leat váldán iskosa go leat mielde dutkanproševttas, galggat galledit man nu ásahusa, dahje dárbbášat duođaštusa vai sáhtát mátkkoštit.

Ná oaččut vástádusa koronaiskosis

Ovtta-guokte beaivvi maŋŋá lea koronaiskosa vástádus Helsenorge.no:s (www.helsenorge.no/provesvar). Muhtumin ádjána guhkit.

Buohkat geain lea norgga personnummir dahje D-nummir ja leat registreren iežaset mobiilnummira dahje e-poastačujuhusa «Oktavuodadieđuid» vuollái helsenorge.no:i, ožžot dieđu SMS dahje e-poastta bokte go vástádus lea válmmas. Jus dus ii leat norgga personnummir iige D-nummir fertet váldit oktavuođa báikkiin gos váldet iskosa dahje koronatelefovnain dan gielddas gos leat, oažžun dihte vástádusa iskosis.

Jus dus lea covid-19 (korona) de čuožžu ahte lea posiitiiva boadus dahje ahte lea duođaštuvvon ahte dus lea koronavirus. Jus dus ii leat covid-19 (korona) de čuožžu ahte lea negatiiva boadus dahje ahte ii leat duođaštuvvon ahte dus lea koronavirus.

Jus iskkus čájeha ahte dus lea korona (posiitiiva iskkusvástádus)

Jus iskkus čájeha ahte dus lea covid-19 (korona), galggat mannat isolašvdnii dakkaviđe. Gieldda njoammuguorranjoavku riŋge dutnje.

Njoammuguorran lea dehálaš vai sáhtta bissehit njoammuma. Buot du lagasoktavuođat (sii geaiguin orut ja buohkat geaiguin dus lea leamaš lagas oktavuohta) fertejit danne erremii. Sii berrejit maiddá váldit iskosa.

Gielddas lea jávohisvuodageasku. Lea dehálaš ahte dii gulahallabehtet, nu ahte jeara jus dus leat jearaldagat. Sáhtát bivdit dulkka jus lea váttis áddet giela. Dulka lea nuvtá.

Jus orut sajis gos it sáhte doalahit gaskka earáide go leat isolašvnnas, de galgá giela veahkehit du gávdnat eará orrunsaji.

Rávvgat ja njuolggadusat erremii ja isolašvdnii

- Rávvgat ja njuolggadusat erremii ja isolašvdnii: www.fhi.no/avstand-karantene-isolering
- Rávvgat ja njuolggadusat erremii ja isolašvdnii leat maiddá jorgaluvvon eará gielaide: www.fhi.no/karanteneisolasjon-flere-sprak
- Gustovaš lágaid mielde sáhtta leat ránggáštahetti rihkkut njuolggadusaid mat gusket isolašvdnii ja erremii.